

thale pariter; deficiunt enim spiritus refluxum excitantes, vel nervi nimis concidunt. Si extrema frigeant, id fiet vel defectu impetus eo non propellentis sanguinem, vel defectu sanguinis propter parvam copiam eo non provenientis, vel tenuitate tenuissima ejusdem, qua evaporat antequam ad extrema perducatur. Quoniam verò unguium color vividus ab affluxu vividi sanguinis; igitur ipso evaporante, vel non perducto, flos sanguinis perspicui per ungues non poterit: subsistet autem ad ipsos pars sanguinis crassior destituta qua impetu partium quâ pressione sanguinis continuè naturaliter affluentis; igitur ungues subnigri, seu lividi videri debebunt. Sed & incurvabuntur; cum etenim hæreant carni ad summos digitos, & defectu humorum exsiccentur, retrahetur pars extans versus cohesionem cum carne, unde fient incurvi. Quarta igitur, aut septima morietur sic affectus æger. Si autem copiosa hæmorrhagia narium succedat, minuetur copia sanguinis, qui cæteroque pulmonem infarcire magis debuisset, unde motus peristaltici validiores, & expressio materiæ ad locum inflammatum subsistentis. Simile continget per aliam quamlibet evacuationem materiæ, qua pulmo levare possit, cujusmodi sunt materiæ biliosæ, quibus fit inflammatio magis incensa, sicca nempe, & ejusmodi evacuationes, si fiant cum signis coctionis, & diebus criticis, & inflammationi suppuratæ non succedet empyema, sed ejus expurgatio per urinam aut alvum, æger evadere facillè poterit. Est igitur peripnevmonia inflammatio, erysipelas &c. sincera, vel notha cum febre acuta continua, aliisque expositis affectionibus ab aliqua ex iis causis producta, & essentialis quidem, cujus causa in ipso pulmone est, per consensum, cujus causa aliunde in pulmonem traducitur.

Quæ ad salutem.

Quid sit peripnevmonia idiopathica, & sympathica.

PLEURITIS

Seu Dolor lateris, seu Inflammatio

Pleuræ, ubi etiam inflammatio

Diaphragmatis.

CUM inflammata est solum Pleura, dicitur pleuritis legitima; cum verò musculi intercostales, & reliqui aliquando ad usque cutim, ita ut hæc ipsa exterius livescat (ac tum ejusmodi pleuritici icti, vel siderati dicebantur) nuncupatur spuria. Alia rursus sicca, alia humida: illa,

la, cum nihil per tussim redditur: hæc cum aliquid. Rursus alia ad claviculas tendens, in qua dolor sublimior, alia ad præcordia, in qua humilior.

Antecedentia.

Eadem sunt, ac in peripnevmonia, eodemque modo deducetur ipsorum necessitas, nisi quod humida, & frigida in pleuritide operantur per contactum externæ cutis, in peripnevmonia per contactum interiorum tunicarum pulmonis.

Conjuncta.

Dolor lateris acutus punctorius: febris acuta continua: respiratio difficilis, parva, frequens, pulsus durus, parvus, frequens: tussis molesta, sicca vel humida, aliquando cum sputo sanguinis, quæ omnia in principio mitiora sunt, in augmento graviora evadunt, sputum fit copiosius. In statu, vehementia symptomata, inquietudo, delirium, dolor capitis. Si ad salutem fiat gradus, sputum concoctum, liberum, & copiosum. Similiter autem quemadmodum peripnevmonia potest esse à sincero sanguine, & verè inflammatio, & ab admistis humoribus, ita etiam pleuritis, eaque differentias arguunt signa propria cujuscunque humoris. Sunt pleuritides, quibus laborantes in latus affectum decumbere possunt: sunt quibus in oppositum, non in affectum: reliqua eadem possunt, quæ in Peripnevmonia recensuimus. Cum notha autem pleuritide mitiora omnia conjuncta sunt, ita ut nec adsit febris aliquando.

Succedentia.

1. Aph. 12.

5. Aph. 8.

5. Aph. 15.

7. Aph. 11.

IN Pleuritide si statim circa initia sputum appareat, morbum breviat, si vero postea appareat, producit. Qui Pleuritide laborant, nisi intra dies quatuordecim supernè repurgentur, iis in empyema fiet morbi permutatio. Qui ex Pleuritide empyi sunt, si à ruptione intra dies quadraginta sursum purgentur, liberantur, alioqui transeunt in tabem. A pleuritide peripnevmonia malum. Succedere autem poterunt eadem, quæ Peripnevmonia, & vide pulcherrima in Coacis, & prognosticis.

Quoniam pectus est instrumentum respirationis, atque ut moveatur, distrahi & contrahi debent muscoli, & membrana succingens, seu pleura; debent igitur hæc singula ad hos motus liberè & absque dolore subeundos permanere in sua mollitie, & ductilitate, non autem dirigere, & durescere,

scere, quo in statu dolor, & à motu periculum divulsionis imminet: inflammatis autem earum partium quibuslibet durefcunt eadem: hinc igitur dolor, & quidem in membrana annexa ossibus punctorius, ut de dolore in genere diximus. Difficilis respiratio &c. propter molestiam intra pectus: tusfis ex iis, quæ de tussi scripsimus: ab inflammatione febris, ut in peripnevmonia, quando febris inflammatione non præcedit: pulsus per inflammationem durus &c. sputum per exsudationem in cavitatem pectoris, superficiem pulmonis extimam, hinc in arteriam asperam. Possè autem etiam sanguinem è membranis exsudare, patet ex suctibus, quibus per labiorum agglutinationem cum carne livor in superficie cutis producit, & sanguis etiam prolucitur. Reliqua patent; decubitus enim in oppositum, vel affectum latus majorem solum, aut minorem inflammationem arguere poterit, quarum illa pressionem à pulmone incumbente non patiat, vel nimis impediatur motum pectoris premente eo toto corpore in ipsum læsum latus decumbente: hæc verò patiat, nisi id proveniat à coalitu pulmonis cum pleura, quod frequentissimum in hoc morbo est, ut observavimus. Succedentia autem partim sunt merè historica desumpta ab ipsa natura, exigente tantum temporis ad coctionem, & ex observatione ita se rem habere deprehensum, partim ex se ipsis, & quæ de Peripnevmonia scripsimus, patent. Est itaque Pleuritis inflammatio Pleuræ, vel musculorum Pectoris cum febre acuta continua, dolore lateris punctorio, respiratione difficili, pulsu duro, tussi &c. ab aliqua ex his causis producta, eritque similiter idiopathica, vel sympathica, ut de Peripnevmonia dictum est.

Quid sit Pleuritis idiopathica, & sympathica.

Cum autem pleura ad diaphragmatis superficiem, quæ pectus respicit, extendatur, & ipsum diaphragma musculorum pectoris unus sit, atque præcipuus, huc etiam referenda est inflammatio diaphragmatis, vel partis pleuræ ipsum succingentis. Sed totum hunc Morbum explicavimus sub Paraphrenitidis titulo, cum præcipuum ex conjunctis habeat phrenitidem, & Paraphrenitis vulgò nuncupetur.

Inflammatio Diaphragmatis.

EMPYEMA, Seu Puris collectio in Cavitate Pectoris. Antecedentia.

Peripnevmonia, pleuritis, pulmonis Vomica, derivatio sanguinis, vel cujuslibet alius humoris, chyli, lymphæ &c. in pus mutabilis facta in

A a a a

cavita-